

Posudek na diplomovou práci Arny Dusíkové *Holokaust očima viníků*

Téma práce Arny Dusíkové je náročné, protože jednak přesahuje hranice české literatury a zadruhé přesahuje hranice literatury vůbec. Každý, kdo se zabývá problematikou šoa/holokaustu, chtě nechtě vstupuje na pole nedávné historie, která se stále aktuální, ale dostává se také k otázkám politickým, etickým, náboženským atd.

Autorka práce si tato úskalí uvědomuje, a proto v první části vymezuje pojem "vina" v pojetí teologickém, sociologickém a psychologickém. Za důležitý a inspirativní tu považuju zvláště odkaz za úvahu Karla Jasperse *Otázka viny*, jednu z mála důsledných poválečných reflexí odpovědnosti za nacistický režim z německé strany.

Další část diplomové práce se věnuje narativu, možnostem vyprávění a funkcím vypravěče. Autorka si tím připravuje pojmové nástroje pro analýzy jednotlivých děl. Právem se tu soustřeďuje ke komplexu otázek spojených s nespolehlivým vyprávěním/vypravěčem, neboť ty jsou pro dané téma klíčové (Agatha Christie: *Vražda Rogera Ackroyda*).

Následuje nejrozsáhlejší část práce, konkrétní interpretace jednotlivých próz. (Zde není úplně jasné, podle jakého kritéria diplomantka jednotlivé texty seřadila. Postupuje v podstatě chronologicky, ale pak by na prvním místě musela být dvojice Rudolf Höß: *Velitelem v Osvětimi* / Robert Merle: *Smrt je mým řemeslem*.) S jednou výjimkou (Bernard Schlink: *Předčítač*) jde o texty, kterými jsem se zabýval v nedávno vydané studii *Téma šoa očima viníka*. Autorka se o ni opírá, doplňuje ji několika dalšími úvahami a postřehy. V případě Fuksova *Spalovače mrtvol* přihlíží i k filmové verzi režiséra Juraje Herze.

Závěrečná část shrnuje poznatky jak z hlediska zobrazení viny a viníků v jednotlivých prózách, tak z hlediska naratologického, tj. použitých vypravěčských strategií a prostředků.

Autorka pracuje s poměrně rozsáhlou literaturou, která se týká holokaustu, a orientuje se i v literatuře naratologické (Genette, Stanzel, Rimmon-Kenanová, Bílek, Trávníček, Kubíček). Její interpretace nejsou objektivní, ale jsou solidní, založené na materiálu.

Práci doporučuju k obhajobě.

1. 9. 2009

Jiří Holý